

Verslag van de reis naar Roemenië

Zaterdag 2 november 2013

Om 2.30 uur opstaan, snel wassen en scheren en afscheid nemen van Johanna. Bagage de bus in en starten maar. 3.00 uur precies voor de deur bij Sjaak, die al klaar staat en afscheid neemt van Jacquélien. Het regent, dat is niet zo prettig om te rijden. De bus is zwaar beladen en dat kun je aan het rijden duidelijk merken. We verlaten Wolphaartsdijk en via de A58 naar Antwerpen. Dwars door België, stukje Nederland en dan rollen we Duitsland binnen. Ondanks de regen schieten we goed op en achter Keulen stoppen we voor een kopje koffie en wisselen we van chauffeur. Langzamerhand wordt het licht en de bekende plaatsen zoals Frankfurt, Neurenberg en Regensburg laten we achter ons. Sjaak heeft de restanten van het fruitstalletje meegekregen; tomaatjes, appels en druiven. Lekker en gezond, maar aan mij heeft hij geen goede afnemer. Rein heeft voor de nodige andere proviand gezorgd, dus zal het ons deze reis aan niets ontbreken. Gelukkig houdt het op met regenen in de buurt van Passau aan de grens met Oostenrijk. Daar stoppen we om een vignet te kopen, te tanken en gelijk weer koffie te drinken. Met steeds beter weer is het prettig rijden door Oostenrijk en we komen zonder enig oponthoud aan de Hongaarse grens waar ook een vignet wordt gekocht. De lange saaie weg door Hongarije wordt eerst nog bij daglicht genomen, maar dan is het van het ene moment op het andere plotsklaps donker. Problemen levert dat niet op, want de weg is bekend en niet echt druk. We tanken nog een keer om daar morgen in de vroege geen last mee te krijgen. Omstreeks 19.00 uur komen we aan bij het voor ons vertrouwde Drive Inn Hotel in Törökbálint. Inchecken, spullen op de kamer en dan voorzien van een knijpkat, langs het donkere weggetje naar het kasteel waar we lekker eten. Dat ze het voor zo'n lage prijs kunnen klaarmaken, ongelooflijk! Verzadigd lopen we terug naar het hotel en zijn tevreden met het verloop van de 1^e dag. Na nog wat sms-jes en telefoontjes duiken we het bed in en vallen direct in slaap.

Zondag 3 november 2013

Stipt om 6.00 uur vertrekken we van het hotel richting rondweg M0. De M0 is een rondweg om de stad Budapest van 67 km. We moeten die rondweg helemaal afrijden om op de M3 richting Debrecen te komen. Hoewel het wat mistig is, schiet het goed op, omdat er nauwelijks verkeer is. De vorige keren zijn we dwars door Budapest gereden, wat dan wel veel korter en mooier is, maar je doet er veel langer over en de kans dat je een verkeerde afslag neemt is levensgroot. Nu zitten we binnen een half uur al op de M3 richting Debrecen. De mist trekt op en we snellen over de vrijwel verlaten M3. Een lange saaie 4-baans die bij Debrecen abrupt ophoudt. Dan een klein stukje door de stad en dan tweebaans richting de Roemeense grens. De controle aan de grens is dit keer snel geregeld en we vervolgen de weg rond Oradea richting Cluj-Napoca. Op de enorme Roma-begraafplaats liggen opvallend veel bloemen, waarschijnlijk i.v.m. allerzielen. De route door Roemenië loopt ook lekker, op wat ergernissen over de rijstijl van de vrachtwagenchauffeurs na. Een karretje getrokken door een paard op de snelweg wekt geen verbazing meer. Net zo min als een frontaal

tegemoetkomende auto die zo nodig moet inhalen. De mensen lopen ook gewoon langs de snelweg, want trottoirs of fietspaden kennen ze daar niet. De “kastelen” van de Roma staan er nog net zo onafgebouwd bij als 2 jaar terug. De gewone woningen, allemaal met een kleine greppel ertussen, direct langs de grote weg gebouwd, zien er even droevig uit als 2 jaar terug: bouwvallig en rommelig. Dat het in Roemenië beter zou gaan, blijkt hier nergens uit. De snelweg is wel goed geasfalteerd en na het heuvelachtige terrein komen we in de buurt van Cluj-Napoca. We moeten nu de richting van Bclean op, waar Coldau in de buurt ligt. Net voor 4 uur (Roemeense tijd: Ned. tijd dus 3 uur) stoppen we in Coldau bij de pastorie van ds. Lapohos Attila. Dat is voor Vita de (tijdelijke) vervanger van ds. Gaspar. De dominee blijkt er niet te zijn, want hij is nog aan het preken in de kerk van Coldau. We worden ontvangen door zijn 15-jarige dochter, wat een aardig en heel slim meisje blijkt te zijn. Ze spreekt 5 talen! Het is niet moeilijk met haar te praten, want haar Engels is veel beter dan dat van Sjaak en mij. Ze vertelt dat ze vorig jaar in Wolphaartsdijk is geweest en heeft een paar Nederlandse woorden onthouden: hagelslag en lekker! Ze vertelt dat ze in de 9^e klas zit en graag talen wil gaan studeren. Ook de geschiedenis, die ten grondslag ligt aan de nog altijd voortdurende strijd voor autonomie van de Hongaarse minderheid, weet ze haarfijn uit te leggen. Er is ook nog een 9-jarige dochter, maar die is nogal verlegen en spreekt alleen Hongaars en Roemeens. De dominee komt thuis en vertelt dat hij nog op bezoek moet bij zijn moeder om bloemen te gaan leggen op het graf van zijn 2 jaar geleden overleden vader. Hoewel hij zich kan voorstellen dat we moe zijn van de reis, maakt hij duidelijk het wel op prijs te stellen dat we naar die happening meegaan. Waarom ook niet? Door het donker vertrekken we met de dominee en zijn beide dochters naar de plaats waar zijn moeder woont. Dat blijkt nog een heel eind te zijn. De jongste dochter wordt afgezet bij de ex-schoonouders van de dominee en ook zijn ex Ella blijkt in haar eigen auto mee te gaan naar de tegen een heuvel op gelegen begraafplaats. Wel een beetje gek idee, na zo’n dikke 2000 km gereden te hebben, direct weer een flinke rit en dan naar een begraafplaats! Dat hadden we niet kunnen verzinnen. De moeder van de dominee wordt opgehaald en via een smal achteraf weggetje komen we gewapend met spaarzame verlichting van 2 mobieltjes op de begraafplaats aan. Het doet wat luguber aan zo in het pikkedonker langs de graven te lopen. We gaan naar de woning van de moeder van de dominee. Ook de ex komt daar naar toe met de jongste dochter. Dan vertrekt zij met het oudste meisje. Ondanks dat ze niet wist dat wij zouden komen, tovert de moeder van Lapohos binnen no time een heerlijke maaltijd op tafel, uiteraard vergezeld van de onvermijdelijke Palenka! We nemen afscheid en rijden terug naar Coldau. We drinken nog wat bij Lapohos en wachten daarna op de beide heren die met het vliegtuig inmiddels in Cluj-Napoca geland moeten zijn. Ze moeten dan ook nog een huurauto ophalen, dus dat duurt nog wel een tijdje. Na een paar telefoontjes weet Sjaak hun naar de pastorie te loodsen. We praten nog wat over de reis. Het blijkt dat Bram en Rein in de trein Ria Keizer-Meuwse nog ontmoet hebben en dat bij de controle op het vliegveld, Bram zijn tandpasta heeft moeten inleveren. Dat wordt een weekje slechte adem dus. Verder is alles goed verlopen. Ze hebben in Cluj een VW Passat kunnen huren voor de prijs van een Golf, dus dat is luxe. We zoeken om half 3 vermoeid onze slaapplaatsen op.

Maandag 4 november 2013

Na een kort nachtje ontbijten om 9.00 uur. Vandaag richting Vita met Lapohos en zijn jongste dochter. De route is deels bekend en nog net zo erg als vorige jaren. Ook de woningen zien er even troosteloos uit als de vorige jaren. Zo te zien verandert er niets in dit deel van Europa. We gaan eerst naar Janos en Marika. We worden verwelkomd door Jansci. De Palenka staat al

klaar en we bespreken de gang van zaken in Vita. Ook komt aan de orde of er wellicht nog nieuwe projecten zijn, waar we ons voor kunnen inzetten. Het blijkt dat de oude klokkenluider niet meer in staat is de klok te luiden. De klok is best belangrijk, want die heeft naast het aangeven van de aanvangstijden van de kerkdiensten, ook een functie als noodklok voor calamiteiten voor het hele dorp. Jansci zal een begroting opsturen voor het installeren van een elektrische installatie om daarmee de klok met een druk op de knop te kunnen luiden. Als we die hebben, zullen we de begroting voorleggen aan de groep, om te zien of we dat als project kunnen steunen. Globaal schat Jansci in dat de kosten ca. € 1.000,- zullen bedragen. Dan gaan we naar het internaat, waar we diverse spullen lossen, waaronder de voetbaltafel, het dartboard en een sjoelbak. De eerste 2 attributen zijn aangekocht met het geld van de actie van de schoolkinderen uit Rotterdam. De voetbaltafel moet in elkaar worden gezet en dat is best nog een karwei. Als die eenmaal staat, is er direct animo voor. Als de 4 spelers hun wedstrijdje gehad hebben, staat het volgende 4-tal al klaar. Volgens Lapohos is het een schot in de roos. Ook het dartboard wordt uitgetprobeerd. De sjoelbak is direct al in gebruik genomen. Daar zullen de kinderen met de lange winteravonden voor de boeg nog veel plezier aan kunnen beleven. We zijn door het in elkaar zetten van het voetbalspel behoorlijk verlaat, maar een medewerkster heeft koffie voor ons gezet, dus drinken we die toch nog maar op. Terug naar het huis van Janos, waar Marika voor een hele maaltijd heeft gezorgd. Na de maaltijd gaan we acaciahoning ophalen tegenover het guesthouse. Nadrukkelijk melden we dat het echt acacia moet zijn en beslist geen andere. Die boodschap blijkt over te zijn gekomen en de leverancier bezweert dat het ECHT acaciahoning betreft. Hoewel ik er geen verstand van heb, mag ik proeven en naar mijn smaak zou het mogelijk acacia kunnen zijn. De honing wordt afgewogen en betaald. Nu we daar toch in de buurt zijn, lopen we het guesthouse even binnen. Dat wordt helemaal opgeknapt en dat is volgens Jansci noodzakelijk indien er een andere dominee wordt aangesteld. Die zal er volgens mij voorlopig niet komen en misschien wel nooit meer, want er zijn simpelweg veel te weinig leden en die er nu zijn, zijn voor het merendeel stokoud. Opvallend is, nu het leeg staat, dat het zo'n groot gebouw is. We lopen naar het gedoetje van Marton. Hij zit aan tafel te eten en weet niet direct wie we zijn, maar dan verheldert zijn blik en is het enthousiasme groot. Ook zijn vrouw laat duidelijk blijken blij te zijn met onze komst, ze trakteert op eigen gebakken cake en druiven, en daarbij een glaasje Palenka. Gelukkig niet al te veel andere etenswaren, want daar hebben we niet zulke goede herinneringen aan. Het gaat best goed met Marton na zijn hartoperatie. Hij moet wel veel medicijnen slikken en maakt duidelijk dat hij heel dankbaar is voor de hulp die hij van ons medicijnfonds krijgt. Als dank krijgen we een 2 literfles Palenka. We nemen afscheid, maar moeten beloven volgend jaar terug te komen. Dan gaan we naar het kindertehuis. Ook daar hebben we wat spulletjes voor o.a. de door Nel M. geregelde gevulde Milka-pennenzakjes. Daar zijn de kinderen zichtbaar blij mee en ze laten de zakjes dan ook niet meer los! We krijgen een rondleiding van een begeleidster. Ze neemt ons mee naar de gebouwen aan de achterkant. Daar ziet het er allemaal keurig uit. Er is een knutselruimte, waar de kinderen o.a. kunnen schilderen, knutselen, weven en op de computer leren werken. De begeleidster demonstreert het weefgetouw. We zien een plaquette waarop te zien is dat het kindertehuis van diverse Rotary-clubs, o.a. uit de V.S., een bijdrage heeft gekregen van \$ 25.000,-. Dat geld is goed besteed, want de aanbouw ziet er afgewerkt uit, niet Roemeens dus. Als we terugkomen in de kamer waar de kinderen zitten, zingen ze een paar liedjes voor ons om ons te bedanken. Prachtig, hun blijdschap vind ik ontroerend en dat doet je beseffen waar je die paar duizend km. voor hebt gereden. We gaan terug naar het huis van Janos, waar opnieuw een overvloedige maaltijd klaar staat. Aan het eind heeft Jansci nog een verrassing voor ons, uit dankbaarheid voor wat de groep, namens Wolphaartsdijk dus, voor Vita doet. Hij noemt het medicijnfonds en de jaarlijkse kerstpakketten als voorbeeld. Tijd om afscheid te nemen en door de duisternis met ook nog mist rijden we terug naar de pastorie in Coldau.

Daar drinken we nog wat met Lapohos en zoeken dan vermoeid, maar tevreden over wat we hebben meegemaakt, de kooi op.

Dinsdag 5 november 2013

We ontbijten nog met Lapohos en nemen daarna afscheid met dank voor het prettige verblijf in zijn pastorie. Vandaag staat Chesau op het programma. We gaan eerst nog even wat inkopen doen in Bclean. Dan gaan we richting Chesau. Ondanks dat “oude” rotten beweren dat de wegen zo veel verbeterd zijn, kan ik dat op deze route echt niet vinden. Er moet tussen enorme gaten in het asfalt geslalomd worden. Onderweg zien we wel wat reparaties aan het wegdek, maar dat is een druppel op een gloeiende plaat. Het is overigens wel genieten van de mooie natuur. Een beetje geradbraakt komen we bij het verpleegtehuis aan, waar we bij het hek al hartelijk verwelkomd worden door Josef. Ilonka heeft de koffie klaar staan en we bespreken met Josef de lopende zaken omtrent het verpleegtehuis. Het blijkt dat de gasprijs veel omhoog is gegaan, waardoor het noodzakelijk is alternatieven te zoeken voor het verwarmen van het tehuis. Hij heeft een plan om met een tractor met voorlader geperste balen landbouwrestanten (zoals maisstengels) in een nog te bouwen verwarmingsketel te gaan stoken. In die ketel loopt dan een buis met water, die door de verbranding voor warm water door de CV-buizen moet zorgen. Naast de tractor is daar ook een pers voor nodig. Dat wordt een kostbaar project wat onze mogelijkheden ver te boven gaat. Zonne-energie ziet hij niet zitten. Andere projecten die voor ons wel te doen zijn, komen niet in beeld. Josef is helemaal in de ban van de aan te schaffen tractor. Met Sjaak zoekt hij langdurig op internet naar in aanmerking komende tractoren; niet te duur maar wel goed! John Deere is zijn favoriete merk. Voor de bedrijfszekerheid lijkt het mij een slechte zaak, dat het tehuis voor de verwarming afhankelijk wordt van een tractor. Wat als deze kapot gaat? We gaan eerst eten en daarna lossen we de spullen uit de bus. Dat gaat snel en 2 mannen zorgen met de kruiwagen dat alles op zijn plaats terecht komt. Josef is verrast door de hoeveelheid waspoeder en de levensmiddelen, zoals zakken meel (gekregen van molen “de Hoop”), sinasappelen en bananen, olie, rijst en deegwaren. En dan heeft hij de inhoud van de dozen nog niet eens gezien! Daarna worden we meegenomen naar een huis, een stuk verder langs dezelfde weg als het tehuis, waar hij een 20-tigtal bejaarden wil huisvesten. Ze moeten dan een kamer in dat pand huren voor € 115,- per maand. Dat lijkt niet veel, maar wij hadden van de moeder van Lapohos gehoord dat zij een weduwenpensioen heeft van € 75,- per maand. Het zal dan nog niet meevallen om die 20 betalende oudjes binnen te halen. Het huis, wat voor 5 jaar is gehuurd en daarna met tuin erbij voor € 80.000,- gekocht kan worden, is op een haar na afgewerkt. Toen we vorig jaar hier waren, was de schoondochter van Josef de laatste hand aan het schilderwerk aan het leggen. Daarna zou een 2^e handswinkel van start gaan en de rest verhuurd worden. Nu een jaar later is de 2^e handswinkel niet meer interessant en wordt opnieuw de laatste hand gelegd voor de verhuur van de kamers, die per 1 december van start moet gaan. De vergunningen zijn ook nog niet rond. No problem, volgens Josef, want dan maakt hij die vergunningen zelf wel! Dan gaan we naar een perceel bos, wat Josef heeft aangekocht. Hij mag daar een derde van kappen, waarmee de verwarming van het tehuis voor het komende seizoen is veiliggesteld. Wel moet hij bomen terugplaatsen. Ook hoort er nog een vervallen huis met schuur bij het perceel, waar hij ook wel interesse om te kopen voor heeft. Waar de benodigde gelden vandaan moeten komen, blijft onduidelijk. Als we terug zijn

bij het tehuis blijkt er weer gegeten te moeten worden, waarna we een rondleiding door het gebouw krijgen o.a. naar de 2 wasmachines die we vorig jaar gefinancierd hebben. Ze zijn in bedrijf en ze werken prima. Enig probleem is dat de stroomtoevoer niet altijd gelijkmatig is. Daardoor ontstaan soms storingen. Om dat op te lossen moet een nieuwe leiding worden aangelegd. We worden gevraagd wat uitleg te geven over enkele medische zaken, waar de dames van de medische dienst niet helemaal van weten, waar het voor dient. De spullen worden netjes in de voorraadkast opgeslagen. Josef laat nog het verschil zien tussen een incontinentieluier van Roemeense makelij en een door ons meegebracht exemplaar. Qua kwaliteit wint ons exemplaar op alle fronten. Duidelijk is dat de dames blij zijn met de meegebrachte materialen. We gaan terug naar de aangrenzende woning en praten nog wat na. Josef duikt achter de laptop om weer op internet naar tractoren te speuren. Dan rijden we naar het “optrekje” van Tobi om daar de nacht door te brengen. Bram en ik liggen knus naast elkaar in een twijfelaar. Rein ligt beneden op een slaapbank en Sjaak kiest er voor om op een gewone zitbank een niet comfortabele nacht door te brengen. We liggen er vroeg in.

Woensdag 6 november 2013

We staan redelijk vroeg op om op tijd voor het ontbijt in het verpleeghuis te zijn. Ilonka heeft het ontbijt natuurlijk al klaar staan, dus direct aan tafel. Na het ontbijt praten we nog wat. Josef heeft in de krant alweer een tractor gezien, deze van wel 185 pk. Terwijl wij er nog zijn, maakt hij een afspraak voor bezichtiging. Wat het geworden is, we weten het niet. We nemen afscheid, waarbij Josef ons allemaal uitgebreid bedankt voor alles. De lange tocht naar Szörce begint met regen, die de rest van de dag niet meer zal ophouden. Afwisselend constateren we dat het op veel plaatsen nog steeds een zeer armoedige indruk geeft, terwijl we ook plaatsen zien die een meer welvarende indruk achterlaten. Vooraf hadden we gepland een bezoek te brengen aan het plaatsje Viscri (betekent weiskirch=witte kerkje), wat nog in oude staat te bewonderen zou zijn. In dat plaatsje hebben in de 12^e eeuw werkers gewoond uit diverse landen, die moesten helpen met de verdedigingswerken, o.a. uit Zeeuws Vlaanderen. We nemen de afslag van de E60 en komen op een verschrikkelijk beroerde weg terecht. De enorme kuilen omzeilend bereiken we het stadje. Helaas regent het inmiddels zo hard, dat je nauwelijks uit de auto kunt stappen. Ook ziet het er zo modderig uit, dat lieslaarzen geen overbodige luxe zouden zijn. Na kort beraad, besluiten we dan maar door te rijden, want hier is in deze omstandigheden niets te doen. We nemen de weg die aangeeft in de richting van de E60 te lopen. Dat is ook wel zo, maar deze weg is zo mogelijk nog beroerder dan de weg er naar toe. We zien zelfs een kuil, die zo diep is, dat er een boom ingeplant is. Voor verkeer bij nacht, hangt er bovenin een gekleurd strikje in! We naderen een dorpje, waar de weg gelukkig weer normaal berijdbaar is. Als we bij een splitsing komen, moeten we vanwege een onleesbaar geworden richtingbord, kiezen: links of rechts. We gaan rechts, maar je raadt het al, we hadden links moeten gaan! We rijden en rijden en komen bij het plaatsje Jibert, en laat dat nou net de plaats zijn waar ik altijd al eens naar toe had willen gaan. Eerst Jibert zien, dan sterven. Toch maar omkeren en we rijden, toevallig begeleid door een politieauto, het hele stuk weer terug en komen nu wel op de E60 uit. Ondanks de voortdurende regen, zien we wel dat we door een mooi glooiend gebied in de richting van Brasov rijden. Via de E572 komen we in Sfantu Gheorghe aan. Daar houdt de tomtom er mee op en moeten we verder op de routeplanner van de ANWB. Daar komt dus niets van, want de wegnummers op de planner zijn nergens, maar dan ook nergens, op enig bord te vinden. In een buitenwijk geven we het

op en krijgen daar een Roemeense landkaart van Rein, waarop wel kleine plaatsjes staan aangegeven. Het is inmiddels al lang donker als we onze weg vervolgen in de richting van Covasna. Sjaak kan nauwelijks kaartlezen, ook al omdat het hele kleine lettertjes zijn. Cavasna moet dicht bij de eindbestemming liggen. Achteraf zou blijken dat we in een grote boog om Szörce hebben heen gereden. Dank zij de onverstaanbare aanwijzingen van een vriendelijke boer komen we op de goede weg en als we menen er te moeten zijn, begeleidt een jongetje op de fiets ons naar de pastorie. Hoera, eindelijk ter plekke! Erica en Levi zijn blij dat we er zijn. Nou dat zijn wij ook. We hebben niet meer gegeten onderweg, dus de klaarstaande maaltijd wil er wel in. Soep met kip en een soort reuzenpaddestoelen. Hier gelukkig in bij ons gebruikelijke porties. We laden de meegebrachte spulletjes uit en hebben daarna nog heel veel te bepraten. Als we onze slaappleatsen opzoeken, duurt het niet lang voor we in slaap vallen.

Donderdag 7 november 2013

Om half negen ontbijten. Daarna gaan we de kerk bezichtigen. We zien dat de straten in het dorp bestaan uit onverharde wegen. Er komen een paar paarden en wagens met mest voorbij. Een plaatje uit de oude doos. Erica woont aan de hoofdstraat, de doorgaande dreef zeg maar. De sleutel van de kerk moet gehaald worden bij de klokkenluidster schuin tegenover de pastorie. Er is een klein winkeltje met een uithangbord van Amstel bier aan de gevel. Verder troosteloos uitzijnde gedoetjes. We lopen naar de witte kerk, die er van afstand mooi uitziet. Ook binnen blijkt het best mooi. Bezwaar is dat er geen verwarming in zit. Dat houdt in dat in de winter in een ander gebouw de diensten worden gehouden. Het dorp telt ca. 600 inwoners, waarvan maar liefst 560 tot de protestantse kerk behoren. Van die 560 komt echter maar 10% in de kerk. Wel heeft Erica een keer een barbecue gehouden en toen kwamen er wel 200 op af. Er zit een mooi orgel in de kerk, dat pas gerestaureerd is door onze dorpsgenoot René Nijssen. Levi is vol lof over de restauratie en speelt een paar stukken voor ons. Omdat het in de winter in de kerk soms wel -10 graden is, zal de huidige staat van het orgel moeilijk zo kunnen blijven. Levi vertelt dat de terminaal zieke oude man, die het orgel zo graag nog eens 1x wilde horen spelen voor hij zou sterven, na de restauratie zodanig is opgeknapt dat hij nu nog steeds leeft! We bezoeken het gebouw waar 's winters kerk wordt gehouden. Te vergelijken met onze "de Brug". Daar zit wel een kachel in, maar daar moet vanwege veiligheidsvoorschriften nog een ombouw rond gemaakt worden. We lopen terug naar de pastorie. Levi laat zien wat er allemaal nog moet gebeuren aan het gebouw. Op de bovenverdieping wordt hard gewerkt om de zolder winddicht te maken. Ook worden er meerdere kamers gemaakt, die t.z.t. voor groepen beschikbaar gesteld gaan worden. De dierentuin is naast de 2 honden binnen en de reusachtige hond buiten (van Zolt), uitgebreid met een poesje, diverse konijnen en een zieltogend wit paard. Erica heeft dat paard gered van de slacht en daar is ze nogal trots op. Levi iets minder, want het komt er op neer, dat hij voor die hele dierentuin inclusief ziek paard moet zorgen. Na de koffie vertrekken we naar Bran waar het kasteel van Dracula staat. Na een eerste stuk van erbarmelijk slechte wegen, zien we op inmiddels gewone asfaltwegen, in een dorpje een bordje wat naar Szörce wijst. Dat hadden we gisteren nooit kunnen zien, want toen kwamen we in het donker van de andere kant! We komen in een plaats die Covasna heet waar Erica tevergeefs probeert Roemeense lei te wisselen tegen Euro's. Er is daar een bron waaruit helder geneeskrachtig water stroomt. Dat

kun je daar opvangen in flessen of bekertjes. Wij doen dat ook. Alleen Sjaak en ik drinken er van. Er hangt een vieze zwavelgeur rond. De smaak is ronduit smerig, maar ik drink het bekertje leeg. Dat zal ik de volgende dagen wel bezuren volgens Rein. Nou dat zien we dan wel weer. We vervolgen de tocht naar de stad Brasov. Dat is een grote stad met industrie en veel verkeer. Het doet westers aan en de mensen gaan daar ook westers gekleed. Met een grote bocht komen we op de weg naar Bran. Ook langs die weg valt op dat het er veel welvarender uitziet. Op de achtergrond prachtige hoge bergen, sommige met besneeuwde toppen. Het blijkt een wintersportgebied te zijn, compleet met skiliften. Dat iemand in Roemenië naar de wintersport gaat, heb ik nog nooit gehoord. We komen aan bij het kasteel en zoeken een parkeerplaats voor de bus en de gehuurde VW Passat. Bij de naam Dracula denk je vanzelf aan een beetje luguber uitzien gebouw, maar niets is minder waar. Het is een prachtig kasteel met op het plein er voor een groot aantal souvenirshops. Misschien ken je het verhaal van Dracula, misschien ook niet. Daarom in het kort even hoe het is ontstaan: een historische figuur uit de 15e eeuw, die Vlad Dracul heette, vocht tegen de Turken en moest in opdracht van de paus de ongelovigen bekeren. Zijn zoon Vlad Tepes, een echte slechterik, liet gevangenen spietsen of in stukken snijden. Daarom kreeg hij de naam Dracula=duiveltje. In 1477 werd hij door de Turken verslagen en werd zijn hoofd afgehakt en in honing geconserveerd meegenomen naar Turkije. Daar zou het bij gebleven zijn als niet een Ierse schrijver, Bram Stoker, een griezelroman over Dracula had geschreven. In dat boek schildert hij Dracula af als een lichtschuwe graaf, die 's nachts uit zijn graf opstaat en met zijn lange spitse hoektanden in de hals van jonge vrouwen bijt. Die vrouwen moeten dan voortaan 's nachts rondspoken in dienst van de meester Dracula. Dracula kan niet tegen daglicht, knoflook, het crucifix en een spitse houten paal door zijn hart die een einde aan zijn leven als vampier maakt. Er zijn veel films en toneelstukken die op een of andere manier gebaseerd zijn op het verhaal van Bram Stoker. In het kasteel merk je van dit alles bijna niets. Er staan prachtige antieke meubels in, er hangen schilderijen en oude wapens. Er is een wapenschild van Transsylvanië. Daar staan 7 torens op en dat gaat terug naar de 13^e eeuw toen Duitsers in Transsylvanië versterkte steden bouwden en daar de naam Siebenburgen aan gaven. Er staan metalen harnassen en malienkolders. Op een binnenpleintje staat een heksenwaag; gewogen en te licht bevonden is een uitdrukking die daar naar verwijst. Een vrouw die te licht werd bevonden, was een heks en die moest gedood worden. Zie voor foto's de facebookpagina van de Roemeniëgroep Wolphaartsdijk. Van al die informatie worden we hongerig en nadat we de kraampjes met souvenirs hebben afgestruind, zoeken we een restaurantje op. We rijden terug naar Brasov om de beroemde zwarte kerk te bekijken. Het is al donker geworden en het valt nog niet mee om in het centrum van Brasov een parkeerplaats te vinden. Uiteindelijk komen we bij de kerk aan, die, zoals ik op dit tijdstip al had voorspeld, gesloten blijkt te zijn. We wandelen over het prachtige marktplein met het stadhuis (en een opvallend bankgebouw met oranje leeuw, waar ken ik het ook weer van?). Ook opvallend is dat de mensen er hier zo welvarend en modern uitzien. Ook de winkelstraten zijn prima geplaveid, er zijn mooie etalages. Hoog boven op de berg schittert de naam van de stad BRASOV in de duisternis. Wat een schril contrast met de armoede op het platteland zo'n 30 km. verder! Erica wisselt bij een kantoortje op de markt haar Roemeens geld om in Euro's, volgens haar nog tegen een betere koers ook. We lopen terug naar de bus en auto om naar St. Gheorghe te gaan. Daar zullen we de ouders van Levi bezoeken en daar ook eten. Vandaag vinden we de weg moeiteloos. Dank zij de aanwijzingen van Erika en Levi, die natuurlijk hier goed de weg weten, worden we naar de flat geloodst. Daar moeten we trappenlopen, want het is op 4-hoog met 4 flats uitkomend op 1 halletje. De ouders van Levi zijn heel blij om ons weer te zien. De Palenka staat snel op tafel, maar daar zijn weinig liefhebbers voor. De koffie wordt geserveerd met de suiker er al in en dat vindt niet iedereen lekker. Levi's moeder tovert een maaltijd van speciale worstjes op een piepklein keukentafeltje. Het blijkt dat Levi nog een broer heeft, die in Amerika woont

en in december vader hoopt te worden. De tijd is omgevlogen en we moeten afscheid nemen van Levi's ouders. 2 alleraardigste mensen, die we 2 jaar geleden goed hebben leren kennen in het guesthouse in Vita ten tijde van de bruiloft van Erika en Levi. We verlaten St. Gheorghe en vinden nu natuurlijk wel de juiste weg naar Scörce. Wel valt op dat van deze kant de weg op het laatste stuk allerberoerdst is. Het is een oude betonweg, waar helaas meer gaten dan beton in zijn achtergebleven. Desondanks komen we heel wat sneller bij de pastorie aan, dan gisteravond. We laden al wat bagage van Bram en Rein in en praten nog even met Erica en Levi. We krijgen nog een zelfgemaakt werkje als kado. Tijd om naar bed te gaan, want het is morgen vroeg dag voor de chauffeurs van de bus. Erica staat er op dat ze ons 's nachts zal uitzwaaien.

Vrijdag 8 november 2013

Voor de wekker van Sjaak afloopt, ben ik er al uit. Het is 3 uur. Vlug even wassen en tandenpoetsen en dan de rest van de spullen in de bus. Erica en Levi zijn inderdaad opgestaan om ons uit te zwaaien en om half 4 vertrekken we. Zou je niet geradbraakt zijn van de korte nacht, dan word je dat wel van het eerste stuk weg. Wat we gisteravond als laatste hadden, krijgen we nu eerst voor de kiezen. Hobbelen de bobbel over de betongaten! De tomtom werkt hier nog niet, maar Sjaak heeft gisteren goed opgelet en weet de juiste wegen aan te geven. Zodra we op de grote weg naar Brasov zitten, gaat het prima. We slingeren de heuvels door achter de vrachtwagens. We komen langs de afslag naar Viscri, maar hebben geen belangstelling om nog eens de afslag daar naar toe te nemen. Voor Cluj-Napoca ligt een mooi stuk nieuwe 4-baansweg, die helaas plotseling ophoudt. We moeten weer naar de gebruikelijke weg van Cluj naar Oradea. De gebruikelijke wandelaars, karretjes en koeien doemen weer onverwachts op deze snelweg op. We bereiken zonder problemen de Hongaarse grens. Even in de rij, een korte blik in de bus en we mogen verder. De tijd wordt daar weer Europees, dus gaat de klok een uur achteruit. We vervolgen de 2 baansweg tot aan Debrecen en daarna de lange 4 baans snelweg op. Het gaat heel voorspoedig en onverwachts zijn we al op de rondweg om Boedapest. Het loopt op rolletjes en we passeren de Oostenrijkse grens. Tot ons genoegen moet het mogelijk zijn om voor de nacht Erlangen (bij Neurenberg) te bereiken. Wel stoppen we bij een autohofje om te eten, want daar is het wel tijd voor. Om half 10 checken we in in het Ibis hotel. De prijs is wat verhoogd, n.l. € 58,- voor 2 personen. Eerst douchen en dan nog even sms-en naar het thuisfront. Met een tevreden gevoel over het verloop van de terugreis het bed in en ik val direct in slaap.

Zaterdag 9 november 2013

Tien over half 6 opstaan. Exact om 6 uur stuurt Sjaak de bus de autobaan op voor het laatste stuk richting vaderland. Het eerste stuk is het nog donker, maar toch gaat het snel op de autobaan. Hier en daar wat wegwerkzaamheden, maar nergens file onderweg. We stoppen 1

keer om te tanken, ontbijten en koffie te drinken. Dat wil er wel in, want zonder koffie ben ik niet helder te krijgen. Voor het laatste stuk neem ik de chauffeursplek over. We besluiten over Eindhoven te rijden, omdat de verbindingsweg van Antwerpen naar de A58 afgesloten is. Dat verloopt allemaal prima, Keulen, Aken, Eindhoven, Bergen op Zoom, Goes en dan ons eigen Wolphaartsdijk. Na 2.274 km. zijn we terug in de Papeweg waar mijn 3e (en Sjaaks 8e) Roemeniëreis eindigt. Sjaak gaat 's middags de bus door de wasstraat halen en voltanken, waarna ik de bus aflever bij Rein. Bram is daar ook en die zal zorgen dat de spullen op hun plaats komen. Maandagavond moet de bus dan terug naar de eigenaar. Giga aardig van de heer Morrès dat hij al zo veel jaar belangeloos zijn bus aan ons uitleent. Van Bram en Rein horen we dat ze gisteren helaas niets hebben kunnen zien van de schoonheid van Boekarest. Ze hebben, na een best lange rit van Szörce naar Boekarest, de halve stad doorkruist op zoek naar het hotel, wat ze nooit hebben bereikt. Een bereidwillige taxichauffeur zou voor hen uit er naar toe rijden. Dat gebeurde ook, maar alle taxi's in Boekarest lijken op elkaar en het bleek dat ze de verkeerde hadden achtervolgd! Toen zijn ze maar naar het vliegveld gereden en hebben daar een hotel gezocht. Vanmorgen de huurauto ingeleverd en dan het vliegtuig naar Eindhoven in, waar ze door Esther zijn opgehaald.

Resumerend: het was opnieuw een bijzondere ervaring. Een prima verlopen reis waar we met een goed gevoel op terug kijken. Dat er nog veel moet gebeuren in dit land voor dat de levensomstandigheden aan Europese maatstaven kunnen voldoen is een understatement. De Roemeniëgroep kan volgens mij nog jaren vooruit. De dankbaarheid van de mensen voor de steun uit Nederland is groot. Vele keren worden we bedankt, maar al zouden ze dat niet doen, dan nog blijven de stralende gezichtjes van de kinderen in Vita op je netvlies achter. We kunnen de problemen in Roemenië nooit oplossen, maar dat we op een bescheiden manier iets aan hebben bijdragen aan verbetering van hun omstandigheden, geeft mij dat goede gevoel en motiveert om met de activiteiten door te gaan.

Wolphaartsdijk, november 2013
Bas de Koeijer